

نحوه نگارش انواع مقاله

تنظیم کننده: نفیسه رحمانی خواجوئی

پاییز ۹۶

نکات قابل توجه:

- ✓ رعایت موازین اخلاق پزشکی، اخلاق پژوهشی و شرایط نویسندگی
 - ✓ عدم استفاده از منابع غیر لازم در مقاله به نیت افزایش تعداد منابع
 - ✓ عدم تحریف و دستکاری در یافته ها و ساختن داده های جعلی
 - ✓ نوشتن کامل اختصارات به انگلیسی با ذکر معنی فارسی آن در اولین بار استفاده
 - ✓ دقت کامل نسبت به درج نام و نام خانوادگی همه محققان به ترتیب
 - ✓ سهم مشارکت (طبق قوانین نشر بین المللی حذف و اضافه نام
 - ✓ نویسندگان پس از ارسال مقاله غیر قانونی است. نویسنده مسوول،
 - ✓ پاسخگوی موارد پیش آمده در مورد حق مؤلفان دیگر است.)
 - ✓ سپاسگزاری نویسندگان در قسمت تشکر و قدردانی مقاله از کلیه
 - ✓ افراد و سازمان هایی که در انجام پژوهش آنان را حمایت و یاری نموده اند
- * مسؤولیت درستی و نادرستی مطالب به عهده‌ی تمامی نویسندگان است

نحوه نگارش مقاله ▶

نکاتی در خصوص نگارش «عنوان مقاله»:

✓ کوتاه و روشن بودن عنوان

✓ پرهیز از بکارگیری کلماتی که معنای مشخصی ندارند و می توان بدون آنکه به معنای عنوان لطمه ای وارد شود، آنها را حذف نمود.

مانند «بررسی...»، «مقایسه...» و یا «پژوهشی در...»

✓ نوشتن عنوان مقاله به شکل عبارت و نه به شکل جمله.

✓ عدم استفاده از اختصار در عنوان (در صورت استفاده به کامل آن اشاره شود).

* توصیه می شود عنوان مقاله از صد حرف یا هشت کلمه بیشتر نباشد.

** اگر از اعداد در عنوان مقاله استفاده می نمایید، این اعداد در صورتی که صد و یا کمتر از آن هستند را بصورت حرفی و بزرگتر از صد را بصورت عددی بنویسید.

نحوه نگارش مقاله ▶

انواع مقاله:

۱. پژوهشی اصیل

۲. کیفی

۳. مروری

۴. کوتاه

۵. گزارش مورد

۶. سرمقاله

۷. نامه به سردبیر

و...

▶ نحوه نگارش مقاله

مقاله های پژوهشی اصیل (Original Article)

- ✓ گزارش مختصر و کامل علمی گرفته شده از یک پروژه تحقیقاتی و پژوهشی
- ✓ حجم آن ۳۵۰۰ تا ۴۰۰۰ کلمه (حداکثر ۱۰ صفحه A4)
- ✓ مقاله پژوهشی شامل:
 ۱. صفحه‌ی عنوان
 ۲. چکیده‌ی فارسی
 ۳. چکیده‌ی انگلیسی
 ۴. متن اصلی
 ۵. تشکر و قدردانی
 ۶. فهرست منابع

نحوه نگارش مقاله ▶

۱. صفحه عنوان شامل:

■ عنوان مقاله

■ نام، نام خانوادگی مؤلفان، رتبه علمی (مربی، استادیار، دانشیار، استاد، کارشناس ارشد، کارشناس...)، نام رشته، وابستگی سازمانی شامل ذکر نام مرکز تحقیقات یا گروه و دانشکده و دانشگاه و شهر و کشور همه مؤلفان.

■ آدرس پستی و آدرس الکترونیکی و شماره‌ی تلفن ثابت یا همراه فردی که مقصد مکاتبات مجله و دیگران (خوانندگان مجله) خواهد بود (نویسنده مسوول).

■ نام مرکز یا سازمان تأمین کننده‌ی بودجه‌ی طرح پژوهشی که این مقاله نتیجه‌ی آن است و شماره طرح پژوهشی (لازم به ذکر است اگر از هیچ سازمانی کمک مالی صورت نگرفته، قید گردد).

■ عنوان مکرر (عنوان کوتاهی برای استفاده در سر صفحه‌های مقاله چاپ شده، که حداکثر ۲۰ حرف داشته باشد).

نحوه نگارش مقاله

۲. چکیده فارسی (بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه) شامل:

■ مقدمه

➤ حداقل ۲ جمله و حداکثر ۳ جمله،

➤ جمله آخر به هدف کلی پژوهش اشاره کند

➤ زمان فعل جمله اول و دوم، حال و جمله آخر یا هدف، گذشته باشد.

■ روش بررسی

➤ نوع پژوهش، نوع مطالعه،

➤ جامعه، زمان و مکان،

➤ حجم نمونه، روش نمونه گیری،

➤ ابزار جمع آوری داده ها، روایی و پایایی ابزار، روش جمع آوری داده ها،

➤ نوع تحلیل یافته ها (مثلا در تحلیل توصیفی اشاره به توزیع درصد فراوانی، میانگین،

انحراف معیار و اگر تحلیل استنباطی است اشاره به آزمونهای مختلف استفاده شده

ضروری است) و ابزار یا نرم افزار تحلیل یافته ها است (زمان افعال در این قسمت باید

گذشته مجهول سوم شخص باشد).

نحوه نگارش مقاله ▶

■ یافته‌ها

▶ ۲ تا حداکثر ۳ جمله

▶ زمان افعال گذشته

■ نتیجه‌گیری

▶ ۱-۲ جمله

▶ با زمان افعال آینده یا حال

■ واژه‌های کلیدی

▶ بین ۳ الی ۸ واژه

▶ انتخاب واژه‌های کلیدی از اصطلاحنامه‌ی پزشکی فارسی (MeSH) اصطلاحنامه نما و دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، اصطلاحنامه‌ها و فرهنگ‌های تخصصی.

نحوه نگارش مقاله ▶

۳. چکیده ی انگلیسی (۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه) شامل:

- Title
- Introduction
- Methods
- Results
- Conclusion
- Key words

۴. متن مقاله پژوهشی شامل:

- مقدمه
- روش بررسی
- یافته ها
- بحث
- نتیجه گیری
- پیشنهادها

نحوه نگارش مقاله ▶

■ مقدمه: حداکثر در ۱/۵ صفحه A4 شامل:

▶ شرحی از بیان مساله،

▶ شرحی از اهمیت موضوع و ضرورت انجام پژوهش (اگر پژوهش شما برای اولین بار است که انجام شده ذکر نفرمایید زیرا این مطلب حاکی از اهمیت کار شما نیست)،

▶ شرحی از نتایج پژوهش های گذشته مرتبط با پژوهش فعلی و مقاله جاری (با ذکر رفرنس)،

▶ تعریف واژه و یا اصطلاح جدید و مبهم برای خوانندگان (با ذکر رفرنس)،

▶ هدف کلی پژوهش (پرهیز از آوردن افعالی همچون بررسی و مطالعه در هدف)

نحوه نگارش مقاله ▶

■ روش بررسی شامل:

- ▶ نوع پژوهش، نوع مطالعه،
- ▶ جامعه، مکان و زمان مطالعه،
- ▶ حجم نمونه، روش نمونه گیری،
- ▶ ابزار جمع آوری داده ها، روایی و پایایی ابزار جمع آوری داده ها (مثلا: پایایی پرسشنامه با روش Test-retest بررسی و با Alpha Cronbach ۸۰ درصد تایید شد)، روش جمع آوری داده ها،
- ▶ نوع تحلیل یافته ها (مثلا در تحلیل توصیفی اشاره به توزیع درصد فراوانی، میانگین، انحراف معیار و اگر تحلیل استنباطی است اشاره به آزمون های مختلف استفاده شده ضروری است) و ابزار یا نرم افزار تحلیل یافته ها و شماره ویرایش (مثلا SPSS15)

نحوه نگارش مقاله

■ یافته‌ها:

➤ می‌تواند به صورت متن و تصاویر (جدول، نمودار، فلوچارت، انیمیشن، عکس و...) ارائه شود.

➤ بدون تفسیر و توجیه آورده شود.

➤ در صورت استفاده از تصاویر توضیح مختصر در متن در ارتباط با یافته‌های مهم و برجسته ضروری است.

* تذکر: هرگز یافته‌هایی که بصورت جدول آمده است مجدداً در متن بصورت کامل نیاورید.

❖ موارد استفاده از جدول:

✓ وقتی تعداد داده‌ها زیاد است و اختلاف آنها خیلی محسوس نیست.

✓ مقایسه‌ی بین دو متغیر با استفاده از جداول متقاطع

اجزا جدول:

الف. عنوان جدول: در بالای جدول ب. پانوشتها: نوشته‌های زیر جدول در توضیح علایم

و عبارات اختصاری جدول

نحوه نگارش مقاله ▶

❖ موارد استفاده از نمودار:

✓ وقتی تعداد داده ها زیاد نباشد و اختلاف آنها خیلی محسوس باشد.

✓ اکثراً یکی از دو متغیر متغیر زمان (در محور X) است.

اجزا نمودار:

الف. عنوان: در زیر نمودار.

ب. راهنمای نمودار: به توضیح علایم و رنگ های موجود در متن نمودار اشاره دارد.

ترجیحاً در مقالات فارسی در سمت راست نمودار آورده می شود.

*تذکره: باید به ازای هر ۱۰۰۰ کلمه، حداکثر یک تصویر (جدول، نمودار،

فلوچارت و یا عکس) آورده شود.

نحوه نگارش مقاله ▶

■ بحث:

➤ مقایسه نتایج حاصل از یافته های مهم تحقیق با نتایج سایر پژوهش های مشابه داخلی و خارجی (با ذکر رفرنس)

➤ تفسیر بر علل شباهت ها و تفاوت ها

➤ محدودیت های کاربرد نتایج در سطح جامعه

■ نتیجه گیری:

➤ آثار، اهمیت و کاربرد پژوهش در جامعه همراه با بسط راهکار در جامعه (نصف صفحه یا یک پاراگراف).

■ پیشنهادها:

➤ پیشنهاد و ارایه راه حلها با توجه به یافته ها برای حل مسایل گفته شده در مقدمه

▶ نحوه نگارش مقاله

۵. تشکر و قدردانی:

- ▶ سپاسگزاری از کلیه‌ی افرادی که در انجام پژوهش محقق را یاری داده اند ولی اسم آنان در فهرست نویسندگان مقاله به عنوان همکار نمی باشد (به شکل ذکر نام و نام خانوادگی، تخصص، پست و محل کار فعلی و نوع همکاری)
- ▶ سپاسگزاری از سازمان یا سازمان های حمایت کننده ی پژوهش

۶. منابع:

- ▶ تنظیم مطابق با دستورالعمل مجله
- ▶ استنادها جدید و به انگلیسی و کل منابع در مقالات پژوهشی حداقل از ۱۰ مورد کم تر نباشد. (با توجه به ایندکس مقالات در نشریات فارسی در پایگاه های بین المللی اطلاعاتی، نوشتن تمام منابع به «زبان انگلیسی» ضروری است).

- ۷. **ضمائم در صورت لزوم:** شامل ابزار جمع آوری داده ها (مانند: پرسشنامه، چک لیست)

نحوه نگارش مقاله ▶

مقالات کیفی (Qualitative Research Article)

- ✓ برای توضیح و تفسیر پدیده های اجتماعی بکار می روند
- ✓ محقق به دنبال کمیت یا شمارش پدیده نیست
- ✓ اندازه گیری عموماً به شکل دسته بندی یا طبقه بندی صورت می گیرد
- ✓ هیچگونه قابلیت تکرارپذیری و قانونمندی برای تجزیه و تحلیل، آنچنان که در داده های کمی وجود دارد، را نمی پذیرند

انواع مقالات کیفی بر حسب نوع مطالعه

۱. گراند تئوری (به پژوهشگران در حوزه های موضوعی گوناگون امکان می دهد تا به جای اتکا به تئوری های موجود، خود به تدوین تئوری اقدام کند).
۲. فنومنولوژی (مجموعه ای از تفاسیر برای درک خود و نیز روابط خود با دیگران. در رشته های جامعه شناسی و روانشناسی، به عنوان یک روش دقیق، نقادانه و نظامدار در تحقیق کیفی برای مطالعه پدیده های مهم قابل استفاده است.)

نحوه نگارش مقاله ▶

مقاله گراندد تئوری

عنوان:

- در برگیرنده گروه یا جامعه مورد بررسی باشد
- به روشنی بیانگر فرآیند پدیده اجتماعی مورد مطالعه باشد.

چکیده فارسی و انگلیسی: شامل

- مقدمه
- روش بررسی
- یافته ها
- نتیجه گیری
- واژه های کلیدی

نحوه نگارش مقاله

متن مقاله: شامل

■ مقدمه شامل:

➤ بیان مساله: بیان اهمیت و ضرورت پدیده مورد مطالعه، تبیین ضرورت مطالعه پدیده به روش گراندد تئوری

➤ هدف پژوهش: تبیین و توصیف فرآیند پدیده اجتماعی مورد مطالعه (در صورتی که مقاله بخشی از یک مطالعه گراندد تئوری می باشد بیان اهداف اختصاصی لازم است).
➤ مروری بر متون: بیان مرور مرتبط با موضوع مورد بررسی، بیان شکاف و فاصله موجود در دانش و تحقیقات کنونی

■ روش بررسی:

- توضیح نوع روش گراندد تئوری بکار رفته و تناسب آن با هدف مطالعه،
- توصیف نحوه نمونه گیری و انتخاب مشارکت کنندگان،
- توصیف زمان و مکان جمع آوری داده ها،
- توصیف واضح نمونه گیری نظری و چگونگی رسیدن به اشباع نظری،
- مشخص نمودن حجم نمونه و تعداد شرکت کنندگان،

نحوه نگارش مقاله ▶

➤ روشهای جمع آوری داده ها (مصاحبه، مشاهده، یادداشت برداری ...)،
➤ ملاحظات اخلاقی (توضیح کسب مصوبه کمیته اخلاق و رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان)،

➤ تحلیل داده ها (روش تحلیل داده ها، توصیف چگونگی دستیابی به مقوله مرکزی، بیان روشهای اطمینان از صحت و استحکام داده ها).
■ یافته ها:

➤ توصیف یافته ها در رابطه با سوالات اصلی پژوهش،
➤ حمایت یافته ها با روایات مشارکت کنندگان،
➤ توصیف واضح و دقیق مفاهیم و روابط مفهومی.
■ بحث:

➤ بحث در مورد شواهد موافق و مخالف براساس منابع،
➤ بیان کاربرد یافته ها بطور مستدل،
➤ توصیه جهت تحقیقات بعدی.

■ نتیجه گیری: جمع بندی و ارائه پیشنهاد کاربردی.
■ منابع

نحوه نگارش مقاله ▶

ب: مقاله فنومنولوژی:

عنوان مقاله:

- بیان کننده واضح پدیده تحت مطالعه
- بیانگر گروه یا جامعه مورد مطالعه

چکیده فارسی و انگلیسی شامل:

- مقدمه
- روش بررسی
- یافته‌ها
- نتیجه گیری
- واژه‌های کلیدی

نحوه نگارش مقاله ▶

متن مقاله :

■ مقدمه:

▶ بیان مساله: بیان ضرورت و اهمیت پدیده مورد مطالعه، ارتباط مناسب بین مساله، پارادایم و روش مطالعه.

▶ سوال تحقیق: تبیین و تفسیر تجارب مشارکت کنندگان در رابطه با پدیده مورد مطالعه

▶ تناسب طرح تحقیق با هدف مطالعه،

▶ مرور متون.

■ روش بررسی:

▶ نمونه گیری: توضیح کامل و روشن روش نمونه گیری، شیوه انتخاب مشارکت کنندگان و شیوه دستیابی به اشباع داده ها و حجم نمونه

▶ جمع آوری داده ها: توضیح روشن روشهای جمع آوری داده ها و ساختار مصاحبه (راهنمای مصاحبه، دفعات، مدت، چگونگی ضبط صدا و مکتوب سازی)

نحوه نگارش مقاله ▶

- ▶ ملاحظات اخلاقی: توضیح کسب مصوبه کمیته اخلاق و رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان.
- ▶ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: شامل توضیح روشن تحلیل داده‌ها، گامهای تحلیل داده‌ها و روشهای ارزیابی صحت و استحکام داده‌ها
- یافته‌ها:
- ▶ توصیف یافته‌ها در رابطه با سؤال اصلی پژوهش
- ▶ حمایت یافته‌ها با روایت از شرکت کنندگان.
- بحث:
- ▶ بحث در مورد شواهد موافق و مخالف بر اساس منابع مرور شده
- ▶ ارائه کاربرد یافته‌ها به طور مستدل
- ▶ ارائه پیشنهاداتی جهت تحقیقات بعدی
- نتیجه گیری:
- ▶ بر اساس نتایج مطالعه و پیشنهادات کاربردی مرتبط با یافته‌ها
- منابع

نحوه نگارش مقاله ▶

مقاله ی مروری (Review Article)

✓ از پژوهش بر روی مقالات دیگر حاصل می گردند.

الف) مروری تشریحی، غیرسیستماتیک یا روایتی یا مروری نقلی
(Narrative Review)

ب) مروری تحلیلی یا سیستماتیک (دارای متاآنالیز یا فرا تحلیلی بر روی یافته های تحقیقات دیگران است).

(Meta-Analyses/ Systematic)

الف. مروری تشریحی، توصیفی، غیرسیستماتیک، روایتی، نقلی:

Non-systematic/ Narrative

▶ جستجوی مقالات و مطالعات مرتبط برای یافتن پاسخ سؤال مورد نظر، صرفاً براساس ذهنیت قبلی خود از موضوع مورد بحث

▶ انتخاب مطالعات مناسب، بررسی نقاط افتراق و شباهت در آنها

▶ نتیجه گیری نهایی در قالب یک مقاله با جمع بندی نتایج به دست آمده و تلفیق آن با تجربیات و دانش تخصصی خویش

ساختار کلی مقاله مروری نقلی:

۱. صفحه عنوان،

۲. چکیده‌ی فارسی و انگلیسی

۳. متن مقاله:

■ مقدمه:

▶ شناسایی موضوع بررسی و هدف از مطالعه.

■ روش بررسی

نحوه نگارش مقاله

➤ نوع مطالعه،

➤ نحوه استخراج داده های مورد استفاده (یعنی از چه منابع و پایگاه های اطلاعاتی استفاده شده، از چه کلید واژه هایی استفاده شده، چه تعداد منبع بررسی شده و از چه تعداد منبع در مقاله استفاده شده، داده ها در چه محدوده زمانی گردآوری شده است)،

■ شرح مقاله

➤ شرح یافته های مهم مقالات بررسی شده

■ نتیجه گیری

➤ موارد کاربرد عملی یافته ها،

➤ محدودیت ها

➤ پیشنهادهایی برای حل مسایل

■ منابع

➤ استفاده از حداقل ۱۵ منبع معتبر و جدید

➤ حداقل ۳ تا ۵ عدد از آنها مربوط به موضوع و متعلق به نویسندگان مقاله (خوداستنادی).

نحوه نگارش مقاله ▶

ب. مروری تحلیلی یا سیستماتیک:

Meta-Analyses/ Systematic

- ✓ بهره‌گیری از روش‌های آماری در ترکیب نتایج،
 - ✓ برخورداری از توان و اعتبار بالا در نتیجه‌گیری و تصمیم‌سازی
- متاآنالیز: ترکیب داده‌ها و نتایج بدست آمده از یک مرور سیستماتیک با بهره‌گیری از روش‌های آماری برای پی‌بردن به موارد عدم همسانی نتایج و علل آنها.
- ساختار کلی مقاله مروری تحلیلی یا سیستماتیک:
- شبه ساختار مقاله پژوهشی (منابع مورد استفاده حداقل ۲۰ منبع معتبر و جدید)

مقاله ی کوتاه Short Communication

▶ شامل گزارش مستقل اما مختصر از یافته های پژوهشی است.
▶ در مورد عناوین و موضوعات خاص که مرتبط با اهداف مجله می باشد و قبلاً نتایج پژوهش های مشابه آن به صورت مقاله پژوهشی منتشر شده است برای بار دوم به جهت ویژگی خاص آن تحقیق، نتایج به صورت کوتاه منتشر می شود تا دیگران آن را تکرار نکنند و تنها بنای کار خود را بر آن استوار سازند و یافته های آن را در بررسی خود به کار گیرند.

ساختار مقاله ی کوتاه

- ✓ مشابه مقالات پژوهشی بوده
- ✓ حجم مقاله باید در حدود ۱۰۰۰-۱۵۰۰ کلمه (۵صفحه A4 با احتساب چکیده های فارسی و انگلیسی و منابع)
- ✓ در آن از حداکثر ۲ جدول یا نمودار و حداقل ۱۰ منبع استفاده گردد.

نحوه نگارش مقاله ▶

مقاله ی گزارش مورد (Case Report)

▶ وقتی یافته های پژوهش محدود به یک مکان خاص باشد مقاله حاصل در قالب گزارش مورد تهیه می گردد.

ساختار مقاله گزارش مورد

▶ همانند مقاله پژوهشی می باشد.

نحوه نگارش مقاله

سر مقاله (Editorial)

- ▶ بیان دیدگاه صاحب نظر یا عضو هیات تحریریه یک نشریه در خصوص پاسخ به یک سوال یا ارائه راه حل یک مساله بیان شده با مستندات معتبر
- ▶ حاصل تفکر و عقاید و استدلال خود نویسنده با حمایت نتایج تحقیقات دیگران

تفاوت سر مقاله با مقاله مروری

- ✓ اول آنکه موضوع مورد بحث سر مقاله می تواند هر چیزی باشد از مسایل علمی گرفته تا مسائل حواشی آن (مثلاً تصمیم گیری ها و سیاستگزاری ها)
- ✓ دوم آنکه سر مقاله ها معمولاً کوتاه هستند.
- ساختار سر مقاله: (در حدود یک تا دو صفحه)
- مقدمه:

- ▶ بیان مساله: نویسنده توصیف موضوع مورد بحث در وضعیت فعلی
- ▶ بیان پاسخ سوال یا راه حل با حمایت چندین پژوهش
- نتیجه گیری: در آخر با دو جمله یک نتیجه گیری می نماید.
- منابع: استفاده از ۲ تا ۶ منبع.

نحوه نگارش مقاله ▶

نامه به سردبیر (Letter)

✓ موضوع مورد بحث یک مقاله چاپ شده در شماره های مجله است.

ساختار نامه به سردبیر: (در حدود یک تا دو صفحه)

✓ بیان مشخصات کامل مقاله چاپ شده مورد نقد

✓ توضیح موارد ایراد و اشکال را با دلیل های مستند

✓ ارائه انواع راه حل ها و راهبردها جهت حل مساله مطرح بصورت مستند

نحوه نگارش مقاله ▶

راهنمای استناد دهی منابع:

توضیح انواع روش های استناددهی با مراجعه به آدرس زیر:

<http://guides.lib.monash.edu/citingreferencing/home>

با تشکر از توجه شما